

KMETIJSKI LIST

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno . . . . . K 12.—
polletno . . . . . » 6.—
Posamezna številka . . . . . 30 v

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpiča stane za:
male oglase . . . . . K —40
uradne razglase . . . . . » —80
reklame . . . . . » 1.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani v bivši Mahrovi trgovski šoli pred „Mestnim domom“.

O političnih strankah.

Vsak dan govorimo o raznih političnih strankah, toliko čitamo o njih, naročamo njih časopise, pa vendar velika večina ljudi niti ne ve, kakšen je notranji ustroj in značaj posameznih slovenskih političnih strank.

Kdor je veren in v cerkev hodi — menijo, da je klerikalec in pripadnik S. L. S. ali „Slovenske ljudske stranke“.

Kdor se je z župnikom skregal in gre rad mimo cerkve — pravijo, da je liberalec, to je pristaš prejšnje liberalne ali sedaj prekrščene J. D. S. ali „Jugoslovanske demokratske stranke“.

Kdor ni liberalec pa tudi ne klerikalec, ta pa mora biti po mnenju nepoučenega ljudstva pač — socialni demokrat.

Tako mišljenje in pojmovanje je zelo pogršno. Kaj pa je politična stranka? **Politična stranka je organizacija ljudi, ki si postavi gotova načela za doseg političnih ciljev; cilj pa je izboljšanje položaja onega stanu, ki je v stranki združen.**

Kdo se more v posameznih strankah združevati? Vsak stan ali bolje vsak razred človeške družbe, kakor meščan, delavec, kmet.

Ker so pa cilji teh stanov drug od drugega dostikrat silno različni, se ti razredi ne morejo družiti v eni stranki, imeti n. orajo vsak svojo stranko, ako hočejo kaj doseči.

Poglejmo, kakšni so cilji posameznih razredov, kaj hočejo, za kaj se v političnem življenju borijo?

Meščan ima druge cilje kot kmet in tudi drugačne kot delavec, in tudi delavec ima dosti drugačnih ciljev kot kmet. Meščan hoče udobnosti, hoče lepih hiš, lepih stanovanj s kopalnicami, lepih cest, izprehajališč, vodovodov, električne in plinove razsvetljave, električnih in plinovitih peči, gledališč, koncertov in drugih zabav, dobrega jela in pila, malo dela in veliko, pa lahkega zaslužka. Torej kmet s stranko meščanov ne bo šel in tudi delavec ne, ker bi s tem oba tepla sama sebe.

Delavec se bori za svoj trdi vsakdanji kruh. Meščanski stanovi mu njegovega dela navadno ne plačajo tako (sedaj se najdejo tudi izjeme), da bi mogel sebe in svoje pošteno preživeti in obleči. Delavec hoče večjega plačila. Ker pa navadno toliko ne dobi, kolikor potrebuje, pa zahteva, da bi mu kmet svoje pridelke prodajal po nizki ceni. Ako bi pri tem kmet imel izgubo, tega delavec ne vpraša in tudi ni dolžan imeti obzira na to. On se briga zase.

Kmet, ki si tudi v potu svojega obraza služi svoj borni kruhek, ki mu pa ni zagotovljen, ker mu ga morejo odnesti prirodne neizogode, kmet tedaj mora gledati sam, da pride na svoj račun, pomagati si mora sam! Gledati mora, da ga meščan ne zaslužni in da ga delavec ne prisili prodajati kmetijske pridelke pod ceno.

Ti trije razredi so v Sloveniji najpomembnejši in drug od drugega tako različni, da so si v bojih za svoje koristi skoraj neprestano v nasprotju. Vsak od njih si more po poštenem potu pomagati le, če se bori sam zase, več pa si pomaga, ako si zaslužni druge.

Meščan, in naj bo klerikalec ali liberalec, je dolgo vklepal kmeta in delavca. Obljubljala sta jima oba: eden vse posvetne dobrote, drugi pa nebesa, izkoriščala pa sta kmeta in delavca oba,

kolikor sta mogla in kar se je dalo. Delavec se je tega suženjstva že pred več leti otresel, politični suženj meščanstva je ostal samo še kmet, a tudi ta danes trga verige, katere ga vklepajo.

Kmet se zaveda in se mora zavedati, da se bo mogel uspešno boriti za svoje koristi le v svoji stanovski politični organizaciji. Pridružen ne more in ne sme biti nobeni drugi organizaciji, nobeni drugi politični stranki, kajti cilji in zahteve kmetov so tako različne od ciljev in zahtev meščanstva in delavstva, da se že pri vsaki najmanjši stvarci pojavljajo najhujša gospodarska nasprotstva. Za vzgled naj omenimo samo cene kmetijskim pridelkom. Meščan in delavec jih hočeta imeti poceni, kmet pa mora zahtevati toliko, da nima izgube. V tem slučaju stoji ta meščan in delavec složno proti kmetu. Kam mora priti kmet, ki bi se družil s takimi strankami, katerih cilj je pomagati le svojim, na škodo kmetu. To ni težko povedati.

Poglejmo, kaj hočeta obe meščanski stranki, to je S. L. S. in J. D. S. ter „Socialnodemokratska stranka“.

„Slovenska ljudska stranka“ združuje pod svojo zastavo meščane, industrijo, delavce, kmete in duhovščino. Kakor zatrjuje, se bori za blagor vseh teh stanov. Ali vendar, ako hoče meščanu prav, tedaj mora udariti kmeta ali delavca ali oba. Ako hoče ustreči industriji in velekapitalu, mora udariti po revežu. Naravno je, da ne more koristiti niti enemu, niti drugemu. Da si ohrani pristaše in volilce, poudarja vedno **vero** in jo tako izkorišča v strankarske namene. Kmetu, ki je veren, vbijajo v glavo, da mora že zaradi vere biti pristaš te stranke. To seveda ni upravičeno in je le znamenje, za kako neumnega imajo kmeta, da se ga upajo na ta način slepiti. Kot limanice za kmeta imajo „Kmečko zvezo“.

„Jugoslovanska demokratska stranka“ združuje pod svojim praporom istotako meščane, industrijo, velekapital, delavce in kmete. Da ne more uspešno delati za vse svoje varovance, je samoobsebi umevno. Da si pridobi pristašev tudi po deželi, zabavlja njeno časopisje pridno čez „farje“ in se hoče s tem prilizniti kmetom, ki si z duhovščino niso dobri. Kot vabo za kmete ima ta stranka „Kmečki svet“.

„Socialnodemokratska stranka“ za kmeta sploh ne pride v poštev, ker je **stanovska organizacija delavcev** in izmed dosedanjih edina stranka, ki se bori za dobrobit samo enega stanu, odnosno razreda.

Obe prvoimenovani stranki nimata nobene prave notranje vrednosti. Obe zlasti kmeta in delavca samo izkoriščata. Pravice do obstoja kot resnim strankam jima sploh ni mogoče priznati. Njuna navada je poudarjati vedno in povsodi, češ: „Cim več nas je, tem več bomo dosegli“. A v tem ne bo spasa, kajti v igri še nikoli vsi niso dobili! Kake uspehe dosežejo le tisti stanovi, v katerih rokah je vodstvo stranke, kajti stranko imajo le za svoj stan, druge stanove pa potrebujejo kot — volilce.

„Jugoslovansko demokratsko stranko“ vodijo meščani v frakih, ki si hočejo pridržati na škodo vseh drugih stanov stranke — politično moč le za svoj stan.

„Slovensko ljudsko stranko“ vodijo meščani v talarjih in hočejo isto kot prejšnja.

In kmet, verni kmet, naj caplja za gospodo v talarjih, brezverni, ali bolje z duhovščino skregani kmet pa za ono v frakih.

Tak kmet ne misli nič in se pusti mirno voditi, kajti, če propade S. L. S., misli, da je vera v nevarnosti, liberalnemu kmetu pa se pri gospodi v frakih bolj „nobel“ zdi.

Kristjani in katoličani smo, verni smo, vero spoštujemo in jo hočemo braniti proti vsakomur, ali, kmet, vedi, da vera ne spada v politiko. Tega ti ne mislimo samo mi dopovedati, ampak to splošno velja. **Vera kot taka ni predmet politike!** Ako se vera vlača v politiko, trpi pri tem pač največ vera sama.

V politiki niti vera, niti brezverje nima nobenega vpliva, ker niti prva, niti drugo ne spadata v politiko. **V politiki se naj bore stanovi vsak za svoj dobrobit, vere pa naj se ne vlača v ta boj. To je greh nad vero.**

Vera služi brezvestnim ljudem samo za slepljenje ljudstva. Ta greh je velik in odgovor za tako izrabljanje vere bo pred Bogom težak.

Kdor z brezverjem agitira, greši proti veri, kdor pa z vero agitira, greši dvakratno proti veri! **Vera nam je sveta in ne sme služiti kot sredstvo za politično barantanje!**

Politika je večni boj stanov za njih dobrobit in prosep. Politično resna je stranka, ki se bori za koristi **samo enega stanu**, ne pa taka, ki lovi in slepi razne stanove in jih družji pod svojim okriljem, da si na njihovo škodo pridržijo politično gospodarstvo enega samega stanu nad vsemi drugimi zatiranimi stanovi. **To dela gospoda v frakih in gospoda v talarjih.** „Kmečki svet“ in „Kmečka zveza“ sta ustanovljena samo zato, da kmeta pomagata zaslužnjevati. Volk še nikoli ni bil dober pastir med ovcami!

Dosedanje kmetske voditelje grize in peče — zakaj!?

Fran Zihertl.

Slovenski kmet je začel s svojo glavo misliti in se svojega stanu zavedati. On je prišel do prepričanja, da sta njega rešitev in obstanek le tedaj mogoča, če se poprime svojih tovarišev-sotrpinov, ne pa gotove gospode, ki je kmeta vedno za nos vodila, mu davek na davek nakladala, ga za vojsko navduševala, mu najpotrebnejša živila in najpotrebnejšo živino s silo jemala, se iz njega in njegove družine norčevala ter ga pri polnih skledah in dobri pijači v lepih mestnih sobanah zasmehovala in zaničevala. Pri gotovih pojedinah se je vedno naglašalo, kako da je kmet neumen, umazan, neolikan, da že od daleč smrdi ter da se mu še vedno predobro godi! Take in enake pogovore in dovptaje je imela gotove vrste gospoda med seboj, kadar je bila sita in najboljših pijač napita. Če je bil kmet po oprasku v mestu ali trgu prisiljen iti v gostilno in je pomotoma zašel v posebno sobo, kjer je bila gospoda, se mu je vse posmehtilo in z ustnicami namrdnilo, češ kmet ne spada v posebno sobo, in pobrati se je moral osramočen iz sobe. Le ob času različnih volitev, shodov in drugih za gospodo dobičkanosnih priredb se je gospoda kmetu na videz dobrikala in mu vsestransko pomoč obetala tako dolgo, da je sedel kmet na lim in gospodo volil v različne zборе in odbore, potem se je pa ta gospoda iz kmeta

Širite misel ujedinenja slovenskega kmeta!

naprej norčevala, ga po svoje za nos vodila, mu pesek v oči metala, ga umetno k tlom tiščala in izžemala. Sedaj šele je prišel kmet do spoznanja, kako se je z njim postopalo. Prišel je na primer komaj 25 do 30 let star mladenič z visoke šole ali pa odkod drugod v mesto, trg ali vas, pristopil tamkaj k stranki, katere udje so bili večinoma kmetje in voditelji gospodje, pričel prijati sestanke in shode in vse je drlo za njim, češ ta gospod znajo dobro povedati. Kmet-gospodar, ki je najmanj že 30 let star in ki dela na kmetiji najmanj od svojega sedmega leta naprej, se pusti od gospoda-mladeniča, ki še nikdar ni oral in ne sejal, ki ni imel še nikdar žuljev na rokah, ki ne razloči rži od pšenice — v čisto kmetijskih zadevah voditi ter pregovoriti v svojo veliko škodo, da v svojo pogubo.

Različnim samopašnežem seveda ne ugaja ustanovitev „Samostojne kmetijske stranke“, ker vedo, da jim bodo s probudo in samozavestjo kmeta nadvlada, lahkoživstvo, brezdelnost in razni drugi mastni dohodki odvzeti, da bodo morali začeti nekoliko več delati, bolj skromno živeti in kmeta kot sočloveka in steber človeške družbe odkrito spoštovati. Vse to in še veliko takih stvari grize in peče dose-danje kmetske voditelje. Vidiijo, da se jim stolčki majejo, da gre njihova nadvlada h koncu ter da bodo morali v naprej za svoj dobrobit sami skrbeti in delati, če se do kosti izmозgani trpin-kmet oprosti dose-danjega suženjstva. Zaradi tega taka gonja proti ustanovitvi „Samostojne kmetijske stranke“ po vseh kotih in krajih, po časopisih, v spovednicah in na prižnicah. Vsega tega pa se mi kmetje ne ustrašimo, ampak delajmo naprej v začrtani smeri složno in vztrajno s podvojeno silo v prid sebi in tovarišem-sotrpinom, mislimo s svojimi glavami, ne dajmo se begati od koritolovne gospode in bodimo zares kmetje. Možje, podpirajte z vsemi močmi našo „Samostojno kmetijsko stranko“, ki edina deluje in bo delovala — pa brez gospode — za kmeta!

Ureditev zemljišč (agrarna reforma).

Piše Ivan Mermolja.

K članku kmetijskega strokovnjaka A. Jamnika nekoliko pojasnila. Poslanec Brodar je predlagal dne 20. junija t. l. pri zborovanju za ureditev zemljišč v Beogradu gotovo velikost zemlje, ki naj se pusti posestnikom, namreč za kmečko posestvo 30 hektarov (hektar je deset-tisoč kvadratnih metrov, skoro dva orala ali joha) zemlje, gozdno posest v višinah in planinah 400 hektarov, v nižinah pa 50 hektarov. Jaz sem bil od oblasti uradno pozvan, da se udeležim zborovanja, kar sem storil. Pri tej priliki sem poudaril v svojem govoru glede gozdov: „V moji okolici, v Slovenskih goricah, je večina kmetov, ki imajo premalo ali nič gozda. Les rabimo za kurjavo, za količe v vinogradih in za stavbe. V teh časih dobivamo posebno težko tudi najpotrebnejši les za kurjavo, čeravno leže v naši bližini veliki kompleksi gozdnih posestev. Če gremo k lastniku ali gozdnemu oskrbniku prositi za seženj (klaftro) drv, nas prvi ali drugi nažene rekoč: „Jaz in moja gospoda ne rabimo denarja, bilo bi prebedasto, da bi prodajali les.“

A. Jamnik povprašuje, odkod naj bi dobili tukajšnji kmetje tudi najpotrebnejši les, ako bi se pustilo posestnikom velikost gozda, navedeno v njegovem članku v drugi številki „Kmetijskega Lista“. Ali naj dobimo tukajšnji kmetje gozdove na Došenjskem? Zavzema se za stališče, da se pri urejevanju zemljišč ne določa gotovih številok za to, koliko zemlje je pustiti veleposestniku, in svetuje, da se to vprašanje rešuje z ozirom na krajevne razmere, ki so povsod drugačne, ter da se zasliši interesente (lastnike zemlje in tiste, ki zemljo rabijo). Tako A. Jamnik. To je prav! Stroške za urejevanje zemljišč kakor tudi pravi A. Jamnik, bomo morali plačati kmetje, istotako tudi trpeti posledice napačne ureditve zemljišč. Kmetje menimo, da bi bilo prav, ako se tudi kmete voli v komisije za urejevanje zemljišč.

Glede ureditve se gotovo ni prenačljiti in ustvariti zakon kar potom ministerialne naredbe, katerega bi morali mogoče že čez nekaj let zavreči ter na novo začeti z agrarno reformo. Ni prav, da se (podobno kakor v Avstriji med vojno) izda zakon na podlagi proučevanja katastralnih map v pisarnah, treba je proučiti raz-

mere po okrajih. Seveda bo to precej dolgo trajalo. Vendar pa bi se dalo morda tudi naknadno storiti brez študij in proučevanja. Zasežejo naj se aristokratska, fideikomisna, samostanska in škofijska posestva. Do končnoveljavne ureditve naj ta posestva obdrži v svoji lasti država, ki naj oddaja zemljo v najem in potrebne z lesom preskrbuje. Gozdovi na ravnem polju (torej na poljski in ne na gozdni zemlji) in v bližini mest (Maribor) naj se posekajo ter naj se zemljo določi za zelenjadne vrtove. Na ta način bi prišli tudi okoliški kmetje lahko že to zimo do potrebnih drv za kurjavo in do drugega potrebnega lesa. Takšnih posestev leži v najbližji okolici Maribora več kot dovolj za potrebe tukajšnjih prebivalcev. Ako treba, jih navedem.

Takšna uredba prav nič ne tangira (zadevuje) domačih kmetijskih veleposestev, ž njo pa bi bil tudi dosežen glavni cilj prave agrarne reforme (ureditev zemljišč) v Sloveniji. Slovenci nimamo veleposestev, ki bi se mogla vsaj od daleč primerjati z onimi v ostali Jugoslaviji in katere se hoče omejiti, ali to pa ni prava agrarna reforma. Zatorej v Sloveniji ni potrebno razburjati kmete zaradi delitve zemlje, kakor so to hoteli nekateri časopisi („Domoljub“), ki so izrabljali in potvarjali moj govor v Beogradu iz strankarsko-političnih namenov. Se povsod jasno vidi, da tem ljudem ni mar ne ljudstvo, ne država, ampak da jim je le za oblast in gospodstvo nad ubogim ljudstvom. Bog se usmili nas kmetov in nam razsvetli pamet v toliko, da si vsi podamo bratski roke ter se združimo v svoji lastni stranki. Na ta način bomo pri prihodnjih volitvah zagnali te zdražbarje tja, kamor spadajo — v politični pokoj. V to pomagaj Bog in vsi vi kmetje, ki že imate naš „Kmetijski List“ v rokah!

Kriza v narodnem predstavnstvu.

Ravno to, kar se dogaja doma v Sloveniji, namreč gnjusni prepir med klerikalci in liberalci ter medsebojno brezobzirno izpodrivanje, se vrši v večji meri tudi v Beogradu med posameznimi skupinami in klubi. Na vseh straneh je opaziti le razjarjeno strankarsko strast, občutljivost in ljubosumnost. Vse hiti in drvi le po političnih shodih. Trgajo in pulijo se že sedaj za mandate pri prihodnjih volitvah. Vsaka stranka je nezadovoljna in se čuti prikrajšano po številu poslancev. Večje stranke pa si prisvajajo brezobzirno kar popolno oblast.

Ni čuda, da ni opaziti v takem ozračju nobene inicijative, najmanj pa stremjenja po gospodarskem napredku. Vse se rešuje po načinu polovičarstva. Skrajna ozkosrčnost onemogočuje vsako resno vzajemno delo. Oseba nastopa proti osebi z nezaupanjem, ki je žaljivo že za navadnega državljana, tem bolj pa za narodnega zastopnika. Tako ne pridemo na zeleno vejo in nikdar do gospodarskega miru. Celu agrarna reforma, ki je po predloženem osnutku žalosten dokaz polovičarskega dela, se smatra za strankarsko politično zadevo.

Spor, ki je nastal med srbskimi staroradikalci pod vodstvom Protiča in „Demokratsko zajednico“ (Svetozar Pribičević), je eden najresnejših, kar jih pozna Beograd. Da nam v zunanji politiki ne bo koristil, smo prepričani. Ostavka ministrskega predsednika Protiča je podana v taki obliki, da je jasno kot beli dan, da ste prikropeli strankarska strast in ozkosrčnost do vrhunca. Vsi razlogi odstopa nosijo viden pečat osebnega nasprotstva.

Kolikor je razvidno iz navedenih dejstev, nam je upravičeno gledati z nezaupanjem to igro. Poudarjamo pri tej prici le eno in to krepko, odločno, da zahtevamo gospodarski mir za vsako ceno! Tistih burnih predvojnih časov si ne želimo nikdar več, da bi sosed sovražil sosedu, da bi eden razdiral, kar drugi gradi, in to le vsled strankarskega fanatizma. Kmet po svoji poštenosti naravi hoče biti kmetu nasproti odkritosrčen tovariš, ki rad pomaga svojemu bližnjemu.

Naj udarja valovje hujskačev in tuli slepi strankarski fanatizem po domovini kolikor hoče, trezen, razsoden slovenski kmet se bo oklenil svoje „Samostojne kmetijske stranke“ in bo z mirnimi živci čvrsto korakal po začrtani poti. Ob njegovi jekleni volji in disciplini se bodo razbili vsi taki nesrečni politiki, ki iščejo povsod samo svoje osebne koristi in vodijo s tem narod v gospodarsko pogubo.

Vsem kmetom!

Shodi. Zdaj, ko so dobili kmetje naš list v roke, zahtevajo od vseh strani shode, posebno severni del Slovenije, ptujski, mariborski in ljutomerski okraj. Tozadevno naznanjamo, da pride vse na vrsto. Tisti, ki se zглаšajo, naj naznanijo, kje si žele shode, da jih uvrstimo ter potem naznanimo, kdaj se sklicujejo. Med tem časom pa širite pridno naš list, zbirajte naročnino in jo pošiljajte po poštnih položnicah.

Organizacija v severnem delu Slovenije se izvede po okrožjih in okrajih. Okrožji s svojimi tajništvi se ustanovita v Mariboru in Celju, okrajni odbori se ustanove v drugih mestih in trgih, krajevni odbori pa po županstvih.

Celokupna organizacija za Slovenijo se izvede, kakor računamo, v šestih mesecih. Ta čas ni treba čakati povsod na shode. Tisti, ki se zavzemate za stranko, se snidite v svojem kraju, sestavite krajevni odbor, sestojč s 6 do 15 članov za vsako občino, postavite si načelnika, podnačelnika, tajnika in blagajnika in javite to strankinemu tajništvu. Celi okraji so že na ta način organizirani. Posebno vneto delajo kmečki župani.

Tudi s Koroške nam pišejo. Bodite le brez skrbi. Zadnja koroška vas nam je enako mila in draga kakor vsaka druga v ostali Sloveniji. V vse kraje pridemo. Ta čas pa tudi vi doma delajte za osamosvojitvev.

Kaj pa Štajercijanci? Tako se nas tudi povprašuje. Stranka se ne ozira, kaj je kdo preje bil. Iščeemo in združujemo samo kmete, ki se zavedajo, da so v prvi vrsti le kmetje. Vsi nosimo enako usodo — trdo delo in najtežje državljanske dolžnosti. Skupaj živimo — zakaj bi se sovražili? Vsi pod skupen krov „Samostojne kmetijske stranke“! Med nami kmeta in deželi (lanti) naj izgineta medsebojno nasprotstvo in sovraštvo. Vsaj bomo imeli dovolj boja za skupne kmetijske koristi v državi, ne da bi se med seboj klali in prepirali. Kmetje, le skupaj! Vsakogar, kdor pride med vas agitirat za druge gosposke stranke, naženite. Dobrodošli pa so nam vsi dose-danji pripadniki „Kmečke zveze“, ki je le duhovska zveza, in pripadniki „Kmečkega sveta“, ki je samo privesek liberalne stranke, ako se zavedajo, da so v prvi vrsti le kmetje, ako prevzamejo naš program, se podvržejo določilom našega organizacijskega reda in prijaviijo svoj izstop iz prejšnje kmetu nasprotne organizacije.

List „Slovenski Gospodar“. Kmetje, ta list vam prepoveduje čitati druge časopise. Zakaj? Naš „Kmetijski List“ mu je nevaren, ker hoče kmetu odpirati oči, da bo znal, da je kmet tudi državljan, ki ima več pravice kot gospod se brigati, kako se upravlja država. Vsaj kmet vzdrži državo! Tega se gospoda okoli „Slovenskega Gospodarja“ boji, zato prepoveduje čitati druge liste. Somišljenike prosimo, da nam naznanijo, kdo se predrzne agitirati proti našemu listu. Ne verjamemo, da bi to storil kmet, ker bi bil izdajalec lastnega stanu. Kako sta „Slovenski Gospodar“ in „Domoljub“ vzgajala naš narod, bomo še pojasnili. Vse pride na vrsto!

Povodnji na ljubljanskem barju.

Dne 30. julija so se zbrali v Ljubljani na sestanku zastopniki 20 barskih občin, ki so zaradi nemarnega odpiranja zatvornic v Ljubljani in v Gruberjevem prekopu utrpeli zaradi zadnje poplave veliko škodo. Zato so delegati zahtevali, da deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani pusti takoj po mešanji komisiji preceniti provzročeno škodo in v vpoštevanja vrednih primerih to škodo prizadetim takoj povrne. Izjavili so, da je neobhodno potrebno, da ostanejo zatvornice ob Gruberjevem prekopu toliko časa odprte, da bo močvirski odbor ukazal zatvornice zapreti, ker je zemlja na barju tako premočna, da ni mogoče sveta obdelovati, z živino se pa na barje sploh ne sme. Vsled prevelike mokrote ne more rasti skoro prav nič tudi na obdelanem svetu. Vsi nadaljnji izgovori, da je zadnja poplava nastala vsled izredno silnega deževja, niso utemeljeni, ker je dokazano, da je krivda na zatvornicah v Gruberjevem prekopu, ki so bile nepozno odprte. Nadalje zahtevajo, naj se nadzorstvo nad zatvornicami v glavnem radi odpiranja in zapiranja zatvornic takoj podeli močvirskemu odboru, ker so v tem odboru itak poklicani posest-

niko iz vsega okraja. Najprvo bi moral biti poklican radi zatvornic močvirski odbor, kateri pa ni do sedaj imel nobene moči pri zatvornicah, to delo je opravljalo stavbno vodstvo za usušenje barja, ki se je vedno sklicevalo na to, da mora voda stati na neki gotovi višini, kar pa za kmeta ni merodajno; tudi naj močvirski odbor prej ko mogoče dokonča trebljenje vseh stranskih jarkov in dotokov. Glavno delo v strugi Ljubljance naj se pa skoro že enkrat prične in dokonča. Enoglasno so zahtevali, naj se potom naredbe določi, da morajo, ko bodo stranski glavni jarki po močvirskem odboru in ljubljanskem magistratu iztrebljeni, občine skrbeti, da bodo posamezni posestniki v svojih delih jarke iztrebili. V primeru, da bi kdo tega ne storil, naj ima občina pravico, jarek na posestnikove stroške iztrebiti. Dalje so pozivali mestni magistrat ljubljanski, da prične takoj jarke ob cestah trebiti. Sklenili so, da se naj na barju v mestni šoli takoj otvori na državne stroške telefonska govornilnica pod nadzorstvom tamkajšnjega nadučitelja. Ta govornilnica naj bi služila za obveščanje močvirskega odbora o stanju vode, kakor tudi ob nesrečah, povodnji, požaru itd. Deželno vlado za Slovenijo so naprosili, da gornjim zahtevam čim prej ugodijo, v slučaju neupoštevanja teh zahtev in nasvetov pa so izjavili, da odvrtačajo vsako krivdo od sebe in si pridržujejo za vnovično ne po njih krivdi nastalo škodo, zahtevati od vlade povračilo nastale škode; za do sedaj zaradi vode napravljeno škodo pa zahtevajo polno odškodnino.

Opomba uredništva. Kakor bi bilo potrebno in upravičeno, da se prizadetim povrne nastalo škodo, ne vemo, kje bo deželna vlada dobila denar, kajti v njenih blagajnah mora vladati „sveta praznosta“. Niti zaklada močvirskega odbora ni več. Nad en četrtilijona kron je prejšnja vlada pod patronanco „Slovenske ljudske stranke“ dala Avstriji za vojna posojila. Mari bi bili s tem denarjem očistili barske jarke; dobrih in cenčnih delavcev — italijanskih ujetnikov — je bilo dosti na razpolago. To seveda ne bi bilo patriotično, bolje je bilo dati denar za podaljševanje nesrečne vojne. Tudi gospoda z ljubljanskega magistrata bi se bila morala kaj zganiti.

Beguncem!

Poročilo Ivana Mrmolje glede naseljevanja beguncev smo morali za enkrat vsled premnoga drugega gradiva odložiti.

Dopisi.

(St. Juri ob južni železnici.) Stalno deževno in mrzlo vreme silno kvarno vpliva na razvoj vseh setvin. Krompir bo segnil vsled trajne mokrote, koruza je nizka, še sedaj ob koncu julija brez cvetu, slabo kaže tudi fižol. Posebno v slabem stanju so pa vinogradi: rja, plesnoba in vse druge bolezni pridejo čez trs, ker vsled vednega deževja ni mogoče ne škropiti, ne žveplati. Produktivni stroški so vedno večji, cene za naše pridelke nam pa oblasti stalno pritiskajo in nikdo se ne zmeni za to, kaj eno ali drugo kmetiča stane; za kmeta se samo častiti gospod davčni nadzornik preskrbno briga. Znano je, kako težko in s kako ogromnimi stroški smo letos spravili seno. V našem okolišu je takorekoč glavni vir kmetovih dohodkov pri skrčenem številu živine le prodano seno. Tukaj imamo precej razvito trgovino s senom. Trgovci so plačevali za 100 kg sena že 22 do 24 kron. A čujte in strmite! Danes je prišla prav oblastno komisija od okrajnega glavarstva pod vodstvom vladnega tajnika Pinkave in je kratkomalo zaukazala, da morajo trgovci prostovoljno nastavljenе cene za seno znižati in tej ubogi kmečki pari plačati le 18 kron za 100 kg sena. Vprašamo Narodno vlado, kdo je pooblastil gospoda Pinkavo k tej zapovedi in po kateri naredbi morajo naši trgovci s senom 6 kron pri 100 kg sena več zaslužiti kot pa sami hočejo? Zahtevamo, da se k določitvi cen pritegnejo z odločujočim glasom kmetovalci in da se določijo take cene, ki odgovarjajo dejanskim razmeram, kajti gospodje se bodo morali vendar enkrat privaditi naziranju, da ima tudi kmet pravico do življenja in da od izgube še pes pogine.

(V St. Janžu na Dolenjskem) je bil dne 27. julija shod „Jugoslovanske kmetijske zveze“. Govoril je neki Brodar. Navdušenje za „Jugoslovansko kmetijsko zvezo“ je bilo toliko, da so bili voljeni v krajevni odbor samo prvovrstni kmetje: župnik, organist in cerkveni pevec, ker drugih kmetov na zborovališču ni bilo. Pametno. Govornik je primerjal kmete backom. Smo radovedni, koliko backov bo sledilo Brodarju in Kmetijski zvezi.

(Kmečki tabor.) V Sv. Juriju ob južni železnici je bil dne 3. avgusta veličasten kmečki shod v prostorih gospoda Černovška. Obsežni prostori so bili premajhni za vse došlece, tako da je moralo mnogo kmetov in kmetic poslušati izvajanje govornikov-kmetov s ceste. Shod, ki se ga je udeležilo nad 400 zavednih kmetov, kmetic in kmečkih sinov, je otvoril član strankinega vodstva, tovariš Drogenik. Nato se je izvolil za predsednika shodu ugledni kmet Jože Podgoršek, ki je po pozdravu številnih udeležencev dal besedo poročevalcu, tovarišu Drogeniku. Zborovalci so z velikim zanimanjem sledili stvarnim izvajanjem kmečkega govornika, ki se je dotaknil v svojem poročilu valutnega in davčnega vprašanja, agrarne reforme in mnogih drugih krajevnih gospodarskih vprašanj, ki so za kmeta največje važnosti. Po razpravi, v katero so posegli tovariši Urleb, Podgoršek, Tomšič Fran in drugi, so se sprejele resolucije glede: agrarne reforme, izvoza plemenske živine proti kompenzaciji, proste trgovine, preložitve orožnih vaj kmetiskim posestnikom, nezmisljenih izplačil brezposelnih podpor i. dr. Izvolil se je nato krajevni odbor, v katerega se je povabilo tudi kmetijske strokovnjake. Veliko število udeležencev je takoj plačalo vseletno naročnino za „Kmetijski List“, ki se je tako zelo priljubilo, da ima samo v šentjurski župniji čez 100 naročnikov in da se novi še vedno oglašajo. Kmetje, ohranite to navdušenje ter širite naše glasilo vsepovsod! Vsaka poštena kmečka hiša naj bo nanj naročena!

(Polhov gradec.) Tukajšnji župan in načelnik krajevne organizacije kmečkega slepila, takozvane „Kmečke zveze“, je vabil pred cerkvijo že v nedeljo dne 27. julija, naj se „Zvezinega“ javnega shoda dne 3. avgusta udeleže v „Marijini hiši“ poleg vseh moških tudi žene, dekleta in mladenčiči. Dne 3. avgusta je župan vabilo ponovil, posebej je bilo nabitih polno lepakov. Shod se je vršil, a udeležili so se ga skoraj samo pristaši „Samostojne kmetijske stranke“. Govoril je neki Stanovnik iz Horjula, ki je hotel navzočne strašiti z boljše vizmom, kar mu je pa gospod župnik onemogočil rekoč, da se pri nas boljše vizma ni bati. Govornik je moral govor prekiniti in je začel potem naštevati razne stvari, ki navzočnim niso zanimale. Stvar ni uspela. Po končanih govorih je župan pozval odbornike „Kmečke zveze“, naj v prostoru nekoliko počakajo, da drugi odidejo, ker je potrebno, da razpravljajo o posebno važnih stvareh. Poslušalci so tedaj odšli, ostala pa sta reci in beri samo dva moža, ki sta oba županova sorodnika. Vsega skupaj ima tedaj „Kmečka zveza“ v Polhovem gradu samo toliko privržencev. Naša stvar pa v Polhovem gradu krasno stoji. Vse je za našo „Samostojno kmetijsko stranko“. Nikdo nas ne bo več slepil, kmetje hočemo biti svobodni in si hočemo svojo bodočnost sami uravnavati.

Gospodarstvo.

(Zamenjava kron za dinarje v razmerju 1 proti 3 — krivično.) Poročajo, da je v Ženevi kupovala „Švicarska narodna banka“ dne 12. julija t. l. srbske dinarje tako, da je dala za 100 dinarjev samo 48 frankov, za 100 kron pa je dala 23 frankov. Ako bi mi dali za 100 dinarjev 300 kron, tedaj bi pri takem zamenjavanju izgubili pri nakupu vsakih 100 dinarjev okrog 100 kron.

(Izplačevanje kuponov vseh avstrijskih obveznic in zadolžnic) je belgrajsko ministrstvo financ prepovedalo. Tedaj se na podlagi tega ustavi izplačevanje kuponov in obresti od amortiziranih obligacij vseh predvojnih dolgov bivše Avstro-Ogrske, dokler se zadeva o dolgovih mednarodno-pravno ne odloči.

(Cene letošnjemu senu in letošnji slami.) Dne 31. julija je zborovala v Celju „Zveza trgovcev s senom na Spodnjem Štajerskem“. Na zborovanju, ki so se ga udeležili zastopniki vseh več-

jih senskih trgovin na deželi, so se določile enotne nakupne cene za letošnje seno in letošnjo slamo. Ugotovilo se je, da kupujejo nekateri prekupci seno po 10 K do največ 20 K, s čemur pa niso kriti niti stroški producenta vzpričo obstoječih delavskih mezd in splošne druginje. Po zaslišanju kmetijskih strokovnjakov in upoštevajoč zahteve konzumentov, se je sklenilo določiti nakupno ceno za seno največ na 30 K (postavljenj k trgovcu), za škopno slamo na 19 K in za navadno slamo na 17 K za metrski stot. Cena je torej ostala ista kakor leta 1918. Ta nakupna cena je za organizirane trgovce s senom obvezna in ostane v veljavi do javnega preklica.

(Zidje se selijo v Ameriko.) Njujorško vlado je zaprosilo 40.000 židov, da bi se smele njih družine naseliti v Ameriki.

(Izum proti trčenju vlakov) so preizkušali te dni na železniški progi med Ljubljano in Brezovico. Ob preteči nevarnost se vlak ustavi sam od sebe. Izumitelj je Slovenec, železniški uradnik Masle. Poizkušnje so se brezhibno obnesle.

(Legitimiranje pri uvozu.) Glasom odredbe ministrstva financ, generalne direkcije carin in v Beogradu, z dne 5. julija 1919., št. 7211, se je odredilo to-le: Pri uvozu vsakovrstnega inozemskega blaga bodo carinarne od uvoznika zahtevale, da se legitimira kot trgovec s trgovsko legitimacijo, ki jo izda pristojna trgovska zbornica, in s potrdilom njegovega pristojnega davčnega oblastva, da je javljen pri njem glede obdačenja svojega obrta. Uvoznik, ki se ne bo izkazal na prejšnji označeni način, bo moral kot varčino za pridobitno založiti znesek v višini dveh odstotkov deklarativne vrednosti uvoznega blaga. Carinarne bodo v vsakem slučaju javile pristojnemu davčnemu oblastvu ime založnika, založeno vsoto ter vrsto in množino blaga. Odredba pa se ne nanaša na osebe, ki uvozijo blago za svojo osebno in domačo rabo. Carinarne bodo v vsakem slučaju z ozirom na vrsto, količino in vrednost blaga same odločevale, ali je uvoznik, ki se ne more izkazati kot trgovec, smatrati kot nelegitimiranega trgovca ali kot osebo, ki uvozi blago za svojo osebno in domačo rabo.

(Bivša južnozpadna vojaška železnica.) Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani se je obvestilo, da je stopila bivša južnozpadna vojaška železnica v likvidacijo. Morebitne terjatve je prijaviti pri „Abrechnungsstelle der Heeresbahn Südwest“, Dunaj, II., Große Mohrengasse 3a.

(Dvakratno vožnjo) plača oni, kogar dobijo na železnici brez voznega listka.

(Zopet zaplenjeno zlato.) Naša finančna straža je dne 6. t. m. v Špilju zopet zaplenila v vlaku zlatega denarja za 88.820 zlatih kron. Poleg tega so našli pri nekem potniku 105 bankovcev po 1000 rubljev. Vse to je bilo namenjeno v Nemško Avstrijo.

Ali ste že plačali naročnino?

Pouk.

Našim gospodinjam!

Ako si hočeš ustvariti trajno srečo in mir okoli domačega ognjišča, tedaj naj ti bo najljubše mesto na svetu tvoj dom, nikdar ne hodi postajati v druge hiše in ne dopusti, da bi ti tiho srečo motile klepetave in opravljive ženske, ki bi se rade zbirale pri tebi. S klepetanjem se izgublja dragoceni čas, delo ti zaostane in to je prvi korak k pozabljivosti, zanemarjanju gospodinjskih dolžnosti in vihravosti. Občevanje s klepetuljami le prerado dopelje do prepričev in vzbudi razne strasti, za katere prej nisi vedela. Ako slišiš govoriti proti tebi, to vzbuja v tebi gnev in maščevalnost, ako slišiš o raznih baha-vih ženskah govoriti, kako dobro se jim godi, te objemlje nevoščljivost in nezadovoljnost s tvojim položajem. Ako poslušáš ženske, ki ti tožijo tvojega moža, ne računaj več na domačo srečo! Zapodi take prijateljice, izogni se jim, zaupaj samo sebi in svojim očem, ker drugače se boš navzila nezaupanja proti možu. Ne brigaj se za druge in drugim ne dopusti, da se vtikajo v tvoje razmere. Tvoj dom naj ti bo svetišče, ki je posvečeno za tebe in tvoje. Ne misli, da je vse zlato, kar vidiš, da se pri drugih ženskah sveti. Pod najtršo lupino je najbolj sladko jederice!

Politične vesti.

(Odstop celokupnega ministrstva sprejet.) Prestolonaslednik je sprejel odstop celokupnega ministrstva in poveril Protiću nadaljnje vodstvo vlade, dokler se ne sestavi novo ministrstvo.

(Stran od morja) nas hočejo potisniti. Po počilih lista „Popolo Romano“ namerava konferenca aliirancev italijanskim zahtevam baje tako le ugoditi: Reka naj postane prosto mesto z mednarodnim pristaniščem. Zader in Split tudi postaneta prosti mesti in se jima zavaruje italijanski značaj. Prizna se neodvisnost Albanije. Morsko obrežje med Trstom in Reko naj bo italijansko. Segalo naj bi do železniške proge Sent Peter-Trst (ako ne St. Peter-Reka).

(Italijanski izgredi proti Slovincem v Trstu.) Italijanske tolpe, med njimi vojaštvom in kar je še žalostnejše celo oficirji, so v preteklih dneh zopet pokazale svojo „italijansko kulturo“ s tem, da so napadali Slovence. V kavarni Narodnega doma so zahtevali, da se izobesi italijanska trikolora. Vdrli so v prostore „Slovenske čitalnice“. Razbili so slike in pohištvo, knjige in časopise pa so zmetali skozi okna, ki so jih spodaj zažgali. Isto kulturno delo so oficirji napravili v prostorih „Češke Besede“. Demolirali so uredništvo „Edinosti“, ravnatoko so divjali v prostorih slovenske „Trgovske in obrtne zadruga“. Vojaki so razbijali pohištvo in slike kar s puškinih kopiti. Delo „kulture“ je opazoval italijanski polkovnik, v bližini so bili avtomobili polni laških orožnikov, ki pa se seveda niso premaknili, da bi varovali privatno lastnino pred bandami. Nemoteno so Lahi divjali (bila sta med njimi dva oficirja) v slovenski šoli, kjer so razbili vse, knjige, učila in druge učne pripomočke pa so razbili, odnosno zmetali na cesto. Uničili so tudi dragoceno knjižnico „Slovenskega učiteljskega društva“. Napadali so tudi filijalko „Ljubljanske kreditne banke“ in ponovno kavarno „Balkan“. Tako delajo „odrešitelji“! Taka kultura?! Lahi bi najbrže radi izzvali nemire proti laški misiji v Ljubljani!

(Kotor v italijanskih rokah.) Razni listi javljajo, da je Kotor prevzelo italijansko vojaško poveljstvo. Francoske čete in vojne ladje so Kotor zapustile.

(Boljševiška vlada na Ogrskem) je ovržena. Kot upravitelj prehodnega ministrstva ima vso oblast nadvojvoda Jožef. Da se je prevrat izvršil,

so pomagali Francozi in Angleži, ki so baje upraviteljstvo ponujali bivšemu cesarju Karlu, a je ta ponudbo odklonil.

(Rumuni zahtevajo ves Banat.) Vidi se, da imajo tako dober tek kot njihovi bratje Lahi.

(Splošna stavka v Italiji.) Po dosedanjih poročilih se je splošna stavka razširila že po vsi Italiji. Stavkajo skoro vsi delavski stanovi. Vlada ima za vsak slučaj povsod pripravljeno vojaštvo. Ljudstvu govori, da je Anglija ustavila Italiji dobavo premoga. Nevolja je zato še večja. Sicer pa tudi v tej stavki ne vidimo nobene opasnosti za italijansko velegospodo. Ljudstvo se boji karabinjerjev kot vruga in če se tudi tega straha otrese, pa vladi pomaga dejstvo, da ljudstvo strada. Zamaši mu kosček kruha v usta in vihar se poleže. Suženjstvo italijanskega naroda bo kmalu že uprav „klasično“.

(Novi bankovci.) „Riječ“ od dne 7. avgusta poroča, da je izdelovanje novih bankovcev v zadnjem trenutku prekinjeno, ker je zavod, ki jih ima napraviti, sedaj zaposlen z izdelovanjem malih bankovcev (drobiža) za Zagreb. — Ali bomo čakali, da se vtihotapi v našo državo še nekaj milijard nežigosanega denarja?

Razne vesti.

(Demobilizacija armade) se izvede v enem mesecu.

(Odpust vojnih ujetnikov.) Vojni minister je odredil, da se imajo izpustiti na svobodo vsi ujetniki, ki so doma z jugoslovanskega ozemlja.

(Kmetje ponesrečil na Savi.) Med vasema Ščitarjevo in Resnikom se je dne 6. t. m. prevrnil čoln, v katerem je bilo 12, večinoma oženjenih kmetov. Utonili so vsi.

(Ženitvovanjske zglasnice) so na podlagi naredb celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 25. julija t. l. odpravljene s 1. avgustom t. l. Odslej jih tedaj ni treba več.

(Novi stolni prošt.) Papež Benedikt XV. je z bulo od dne 14. junija t. l. imenoval prelata Andreja Kalana, stolnega kanonika v Ljubljani, načelnika poverjenišтва za kmetijstvo in predsednika Slovenske kmetijske družbe, za prošta stolnega kapitelja v Ljubljani.

(Grozen samomor.) Dne 4. avgusta dopoldne se je na pokopališču v Novem mestu dogodil grozen prizor. Občinska uboga Ana Lepič se je

na grobu svoje matere polila s petrolejem in se sama zažgala. Naenkrat je bila vsa v plamenu. Ko so okoličani opazili na pokopališču ogenj, so hiteli na pomoč, a je bilo že prepozno. Nesrečnici so zgoreli lasje in obleka. Umrla je v groznih mukah. Končala si je življenje, ker ni mogla dobiti stanovanja.

(Divji krvnik.) Leta 1914, ob začetku vojske, se je izporočilo nekemu trenskemu oddelku, da je bil drug oddelek napaden v neki bosanski vasi, nakar so vas obkolili in ujeli 200 ljudi ter jih pozaprli. Generalni avditor Boublik je ukazal nato, da se vse nad 16 let stare ljudi postreli. Ukaz so izvršili in tako je bilo dne 18. avgusta 1914, to je na rojstni dan cesarja Franca Jožefa I., ustreljenih 142 ljudi. Vse to se je tedaj izvršilo brez vsake preiskave in sodbe. Ves akt te obsodbe sestoji iz dveh s svinčnikom pisanih papirčkov — brzobjavke in danega povelja.

(Strašno delo blaznika.) V Lyonu je bil nek vojak v svrhu zdravljenja doma na dopustu. Neko noč pa je napadel svojo mater, ki je spala v sosednji sobi, in jo zadavil, nato je planil na očeta in ga z nožem smrtno ranil. Potem je še udrl v sobo svojih dveh sester ter eno ranil z nožem, drugo pa poizkusil zadaviti. Deklici sta skočili skozi okno in se na ta način rešili gotove smrti. Ko se je umiril, je poiskal sestri in jih prosil za odpuščanje, nato pa je pobegnil.

(Oglas iz starih časov.) Izak Markel naznanja slavnemu norimberškemu občinstvu, da brije in striže vsak dan za dva novca in namaže za nameček še lase z dehtečim mazilom. Priporoča se dalje kot učitelj dece, ter izporoča, da hodi tudi po hišah in uči vse vrste plesa, izdeluje in popravlja obuvalo, podkuje konje, pomaga porodnicam, pušča kri, sadi rožice, prodaja mažo za škornje, vse vrste dišav in papirja, slanike, mali kruh, krtače za ribanje, mišnice in druge slaščice, nadalje prodaja tudi korenine, ki ozdravijo srce, krompir, mesene klobasice, prah za bolhe in različno zelenjavo, pasti za podgane, mleko, maslo in sir.

Listnica uredništva.

Vsem sotrudnikom! Hvala lepa za poslana dopise in članke. Kar še nismo priobčili, prde v prihodnjih številkah na vrsto. Pišite razločno in samo na eni strani!

Mali oglasi.

Kosilnico in mlatilnico, rabljeno, toda v dobrem stanju, prodaja Jožef Hočevar v Žejah, p. Komenda.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za „Male oglase“ 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. — Denar pošiljajte naprej!

Krma in Mastin.

Če živina krma lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška **Mastin**. Ob pomankanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se ga primeša dvakrat na teden. Prašek **Mastin** je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**; ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. Pet zavojev praška **Mastin** zadostuje za šest mesecev za enega prasiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja smejo prodajati **Mastin** vsi trgovci in vsa konsumna društva. Ako se **Mastin** pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici **Mastina**, to je

v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Pet zavojev (paketov) **Mastina** stane 17 K 50 v poštnine prosto na dom. Od tam se pošlje **Mastin** s prvo pošto na vse kraje sveta.

Priporoča se tvrdka **Josip Petelinc v Ljubljani** na Sv. Petra nasipu št. 7. Zaloga šivalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo in zaloga njih posameznih delov za vse sisteme. Istotam potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje.

MLATILNICE za ročni in vrtilni pogon, vratila (gepelne), čistilnike, trijerje, slamoreznice za pogon z roko in s silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mline, brzoparilnike, stiskalnice za seno in druge poljedelske stroje ima vedno v veliki izbiri v zalogi **FRANC HITTI v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 2.** Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Comp.

„IMPEX“ importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani. Tvrdka „IMPEX“ se peča z vsemi panogami izvozne in uvozne trgovine, preskrbuje domačo industrijo s potrebnimi surovinami in izvažata industrijske proizvode lastne države. Preskrbuje domači trg s kolonialnim blagom ter prevzema vse trgovske transakcije z inozemstvom. Kupuje, izdeluje in izvažata vsakovrstne lesne izdelke. Za časa prehodne dobe pospešuje družba izmenjavo blaga z inozemstvom, da ščiti domačo valuto. Poslovanje na lastni račun in v komisiji. Podružnice in zastopstva na vseh svetovnih tržiščih.

Alojzij Vodnik kamenosek v Ljubljani, Kolodvorska ulica, priporoča marmornate plošče za pohištvo, nagrobne spomenike in žgano apno.

6 žrebcev pol leta starih, ima na prodaj Ivan Samec, veleposestnik v Špiljah. Cena po dogovoru.

Fina inozemska kolesna **pnevmatika** — (popolne garniture) — **J. GOREC** trgovina s kolesi v Ljubljani, Marije Terezije cesta 14.

Mlatilnice, vratila, čistilnike, slamoreznice, mline za moko in sadje, pluge, brane, transmisijske droge za vretena in vse poljedelsko orodje ima v zalogi stara domača trgovina z železnino **Fr. Štupica v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.**